

Autor práce: **Bc. Olga HŘEBÍČKOVÁ**

Název práce: Služby a programy veřejných knihoven v České republice zaměřené na imigranty a národnostní menšiny

Typ práce: magisterská

Studijní program: Informační studia a knihovnictví (ÚISK FF UK)

Vedoucí práce: PhDr. Hana Landová, Ph.D.

Oponent práce: Mgr. Klára Havlíčková

Návrh hodnocení: výborně (1)

Oponentský posudek magisterské práce

Cílem diplomové práce je dle zadání „*popsat a zhodnotit služby veřejných knihoven nabízené imigrantům a národnostním menšinám a programy na jejich podporu v ČR*“. Předběžná osnova práce, která je součástí zadání, byla spíše příslibem práce popisné, shrnující volně dostupné informace. Proto je příjemným překvapením kapitola č. 7 (průzkum) a kapitola č. 9 (zhodnocení).

Autorka si zvolila téma, které je jí blízké, ať už její dosavadní odbornou praxí na projektech knihovny Multikulturního centra v Praze, či hlubším zájmem o problematiku imigrantů a národnostních menšin na území Česka. Autorka vychází z potřeby zjistit a zmapovat, „*s jakými obtížemi se může uživatel, nemluvící česky, v knihovnách potýkat*“. Autorčiny znalosti a zkušenosti z této oblasti jsou dobrým základem pro první dvě kapitoly (výklad pojmů a legislativní rámec).

Autorka využívá aktuálních statistických dat (především v kapitole č. 3 zaměřené na národnostní menšiny a imigranty v ČR). Přestože v době psaní textu neměla (a nemohla mít) autorka k dispozici kompletní data z právě probíhajícího Sčítání lidu, domů a bytů 2011, vychází z pravidelných (průběžných) statistických dat. Tyto data dále využívá a především analyzuje v kapitole č. 3. Tato zjištění jsou pak základem pro výběr regionů a analýzu služeb knihoven ČR se zaměřením na národnostní menšiny (kapitoly č. 4 a 7).

Autorka se opírá o zásadu svobodného, rovného přístupu k informacím a pokládá si otázku, jaké služby (směrem k výše zmíněné skupině uživatelů) by měly knihovny poskytovat. Za stěžejní kapitolu proto lze považovat kapitolu č. 4 - zaměřenou na analýzu poskytovaných služeb veřejných knihoven ČR směrem k národnostním menšinám a imigrantům. Autorka vysvětluje důvod volby analyzovaných knihoven. K analýze a popisu vybírá nejen krajské knihovny, tedy knihovny zastřešující služby knihoven daného regionu, ale také velmi vhodně volí k analýze vybrané knihovny v pohraničí.

Výsledky analýzy, kterou autorka zpracovala na základě výročních zpráv knihoven, volně dostupných informací v prostředí webu, ale také dotazníkovým šetřením, mohou být velkou inspirací pro ostatní knihovny. Tuto část práce hodnotím jako vysoce užitečnou a doporučuji ji ke zveřejnění v některém odborném periodiku, případně jako příspěvek na odborném fóru. Tento text tak může velmi dobře posloužit jako základ k výměně nápadů a možnosti spolupráce knihoven v této oblasti.

Tématu spolupráce se autorka věnuje v samostatné kapitole. Stejně tak odkazuje na dotační programy a významné instituce zaměřené na podporu národnostních menšin či imigrantů. Text se tak stává velmi zajímavou metodikou pro specialisty v oblasti služeb knihoven zaměřených na národnostní menšiny a imigranty. Výsledky dotazníkového šetření ukazují nejen na činnosti a projekty fungující, ale také poukazují na „slepé uličky“, cesty, které se neosvědčily.

Jak již bylo zmíněno na začátku oponentského posudku – velmi zajímavým doplňkem této diplomové práce je dotazník, jehož výsledky autorka předkládá v kapitole č. 7. Dotazník je logicky uspořádán, položené otázky jsou smysluplné, vyčerpávající. Je potřeba vyzdvihnout kapitolu č. 7.3, ve které autorka popisuje přípravu průzkumu. I zde kapitola může sloužit jako určitá metodika.

Styl autorky a odborné vyjadřování je na výborné úrovni, text je čtivý. Autorka ke sběru dat, jejich popisu a analýze přistoupila velmi poctivě, zpracování je pečlivé, grafická úprava textu je velmi pěkná. K pozornosti však doporučuji nepříliš přehledný zápis dat a jednotek (viz např. s. 41 a další: „*počet obyvatel tohoto kraje byl k 30. 6. 2011 572 290 a 24 081 z toho činili cizinci*“). Pro další publikování doporučuji ke kontrole/doplnění údaje na s. 48: „*v roce 2010 měla MZK 17 651 čtenářů, z toho 22 [?] zaregistrovaných tvořili cizinci*“.

Závěrem lze zhodnotit, že je předkládaná práce velmi kvalitně zpracována. Jak již bylo zmíněno výše – doporučuji částí textu k publikování.

Téma k obhajobě

Ve svém textu jste se zaměřila především na služby krajských knihoven ČR. Jaký je Váš pohled na možnost aplikace těchto poznatků na služby vysokoškolských knihoven zaměřené na zahraniční studenty studující v anglickém, případně jiném jazyce (např. studenty programu Erasmus, studenty tzv. „anglických paralelek“ apod.).

Klasifikace

S ohledem na výše zmíněné hodnocení doporučuji magisterskou práci k obhajobě s návrhem klasifikace „výborně“ (1).

V Praze dne 23. 1. 2012

Mgr. Klára Havlíčková